

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การนำเสนอผลการวิจัย เรื่องการศึกษาการพัฒนา รูปแบบการบริหารงานแนะแนวแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนวัดรางจระเข้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 โดยมีวัตถุประสงค์

1. เพื่อการพัฒนารูปแบบการบริหารงานแนะแนวแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนวัดรางจระเข้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2
 2. เพื่อศึกษาความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงานแนะแนวแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนวัดรางจระเข้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2
 3. เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารงานแนะแนวแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนวัดรางจระเข้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2
 4. เพื่อศึกษาผลการนำรูปแบบการบริหารงานแนะแนวแบบมีส่วนร่วมไปปฏิบัติในโรงเรียนวัดรางจระเข้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2
- ซึ่งดำเนินการสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนารูปแบบการบริหารงานแนะแนวแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนวัดรางจระเข้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ศึกษาค้นคว้าเอกสารเกี่ยวกับหลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการบริหารงานแนะแนวแบบมีส่วนร่วม ของหน่วยงานและนักวิชาการ สังเคราะห์ขั้นตอนกระบวนการและกิจกรรมของการศึกษาการพัฒนา รูปแบบ การบริหารงานแนะแนวแบบมีส่วนร่วม จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของหน่วยงานและแนวคิดของนักวิชาการ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถาม โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองและทำการวิเคราะห์หาค่าความสอดคล้องเกี่ยวกับความตรงเชิงเนื้อหา โครงสร้าง และหลักวิชา

ขั้นตอนที่ 2 ความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงานแนะแนวแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนวัดรางจระเข้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ผู้วิจัยนำผลจากการตรวจสอบความสอดคล้องเกี่ยวกับความตรงเชิงเนื้อหา โครงสร้าง และหลักวิชา

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

104

จัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับที่ 2 เกี่ยวกับความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงานแนะแนวแบบมีส่วนร่วม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองและทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าสถิติค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ โดยมีเกณฑ์ การพิจารณาความเหมาะสม ค่ามัธยฐาน ≥ 3.50 และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ไม่เกิน 1.00

ขั้นตอนที่ 3 ความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารงานแนะแนวแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนวัดรางจระเข้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้างานแนะแนวและนักเรียน ผู้ปกครอง และกรรมการสถานศึกษา จำนวน 76 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารงานแนะแนวแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนวัดรางจระเข้ ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง และนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าสถิติ ค่าเฉลี่ย ผู้วิจัยใช้การทดสอบเพื่ออ้างอิงค่าเฉลี่ยไปยังกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ $t - test$ โดยกำหนดค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ของคะแนนความคิดเห็น ต้องมีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) อย่างน้อย 3.50

ขั้นตอนที่ 4 ผลการนำรูปแบบการบริหารงานแนะแนวแบบมีส่วนร่วมไปปฏิบัติในโรงเรียนวัดรางจระเข้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้เกี่ยวข้องทางการศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน ครูที่ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้างานแนะแนว จำนวน 5 คน นักเรียน จำนวน 5 คน ผู้ปกครอง จำนวน 5 คน และกรรมการสถานศึกษา จำนวน 3 คน เครื่องมือที่ใช้ เป็นประเด็นคำถามการจัดสนทนากลุ่ม ซึ่งประกอบไปด้วย ความพึงพอใจต่อการนำรูปแบบการบริหารงานแนะแนวแบบมีส่วนร่วมไปปฏิบัติในโรงเรียนวัดรางจระเข้ที่มีต่อรูปแบบการวางแผนงานแนะแนวแบบมีส่วนร่วม โดยมีประเด็นคำถาม 12 รายการ

สรุปผลการวิจัย

จากการพัฒนารูปแบบการบริหารงานแนะแนวแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนวัดรางจระเข้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ที่พัฒนาขึ้นตรงตามเนื้อหา โครงสร้าง และหลักวิชาการ มีความเหมาะสมและเป็นไปได้ทั้ง 4 ขั้นตอน 40 รายการ ได้แก่ 1) การวางแผนงานแนะแนวแบบมีส่วนร่วม 12 รายการ เช่น การวางแผนและมีโครงการเพื่อปฏิบัติงานแนะแนวการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของโรงเรียน 2) การปฏิบัติการแนะแนวแบบมีส่วนร่วม 20 รายการ เช่น โครงการจัดชุมนุม ชมรมตามความสนใจและสนองความต้องการของนักเรียนนักเรียนและบุคลากรภายนอกมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมตามโครงการต่าง ๆ 3) การ

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

105

ติดตาม นิเทศ และประเมินผลและรายงานผลงานแนะแนวแบบมีส่วนร่วม 6 รายการ เช่น คณะกรรมการติดตามและประเมินผลงานแนะแนวที่ชัดเจน เครื่องมือในการติดตามและประเมินผลงานแนะแนว 4) การปรับปรุงงานแนะแนวแบบมีส่วนร่วม 2 รายการ เช่น การนำผลการติดตามและประเมินผลมาปรับปรุงบริการงานแนะแนว ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานแนะแนว

1. ขั้นตอนการวางแผนงานแนะแนวแบบมีส่วนร่วม พบว่า มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ และนำไปใช้ได้ทั้ง 4 ขั้นตอน 12 รายการ
2. ขั้นตอนการปฏิบัติการแนะแนวแบบมีส่วนร่วม พบว่า มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ และนำไปใช้ได้ทั้ง 4 ขั้นตอน 20 รายการ
3. ขั้นตอนการติดตาม นิเทศ และประเมินผลและรายงานผลงานแนะแนวแบบมีส่วนร่วม พบว่า มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ และนำไปใช้ได้ทั้ง 4 ขั้นตอน 6 รายการ
4. ขั้นตอนการปรับปรุงงานแนะแนวแบบมีส่วนร่วม พบว่า มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ และนำไปใช้ได้ทั้ง 4 ขั้นตอน 2 รายการ
5. ผลการนำรูปแบบการบริหารงานแนะแนวแบบมีส่วนร่วมไปปฏิบัติในโรงเรียน วัดรางจระเข้จากการจัดสนทนากลุ่ม ของผู้เกี่ยวข้องทางการศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูที่ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้างานแนะแนว นักเรียน ผู้ปกครอง และกรรมการสถานศึกษามีความพึงพอใจต่อขั้นตอนการวางแผนงานแนะแนวแบบมีส่วนร่วม ทั้ง 12 รายการ อยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

การศึกษาการพัฒนารูปแบบการบริหารงานแนะแนวแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนวัดรางจระเข้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ซึ่งสามารถนำไปใช้ได้ทั้ง 4 ขั้นตอน 40 รายการ

1. ขั้นตอนการวางแผนงานแนะแนวแบบมีส่วนร่วม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของวิชัย ศรีสมบัติ (2541 : 38-48) ได้วิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการจัดและการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาเชียงใหม่ พบว่า 1) การจัดบริการแนะแนวในโรงเรียน บริการรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล มีความจำเป็นต้องใช้เครื่องมือที่มีประสิทธิภาพเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เชื่อถือได้และควรมอบหมาย ให้ครูประจำชั้นเป็นผู้ดำเนินการ บริการข้อสนเทศ ควรจัดให้ครอบคลุมเนื้อหาทางการศึกษา อาชีพ และการพัฒนาบุคลิกภาพและเป็นหน้าที่ของครูทุกคนที่ต้องดำเนินการร่วมกัน โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมด้วย บริการให้คำปรึกษา ครูประจำชั้นควรให้คำปรึกษาแก่นักเรียนได้นอกเหนือ

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

106

จากงานสอนตามปกติ การให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มควรแยกกลุ่มเด็กตามลักษณะปัญหา และผู้ที่ให้คำปรึกษาควรเป็นผู้ที่เคยเรียนหรือผ่าน การฝึกฝนทางด้านการแนะแนวมาแล้ว บริการจัดวางตัวบุคคล กิจกรรมการมอบทุนการศึกษา การจัดหางาน การจัดชุมนุมต่าง ๆ จำเป็นต้องจัดให้แก่ นักเรียน บริการติดตามและประเมินผล ควรเป็นหน้าที่ของครูแนะแนวร่วมกับบุคลากรอื่นที่เหมาะสม และควรประเมินครบทั้งปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการ และผลผลิต 2) การสอนในคาบกิจกรรมแนะแนว ควรใช้สื่อและวิธีการที่หลากหลาย และควรใช้วิธีการที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง นอกจากนี้ผู้สอนควรกำหนดเนื้อหา และวิธีการสอนให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม และเหตุการณ์ได้เอง 3) การบริหารงานแนะแนว ผู้บริหารโรงเรียนและคณะครูต้องมีความรู้ความเข้าใจด้านการแนะแนวเป็นอย่างดีจึงจะช่วยให้งานแนะแนวดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพครูแนะแนว ควรมีเวลาในการปฏิบัติงานแนะแนวอย่างเต็มที่โรงเรียนควรบรรจุแผนงาน โครงการกิจกรรม และปฏิทินปฏิบัติงานให้ชัดเจนเพื่อยึดเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน การจัดโครงสร้างการบริหาร ควรจัดในรูปคณะกรรมการ มีการกระจายความรับผิดชอบครูประจำชั้นควรเป็นผู้ปฏิบัติงานแนะแนวในระดับชั้นเรียนส่วนครูแนะแนว เป็นผู้ประสานงานและจัดการทั่วไป การประชาสัมพันธ์งานแนะแนวมีความจำเป็นต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องควรกำหนดให้มีโรงเรียนต้นแบบในการจัดกิจกรรมแนะแนวอย่างน้อยอำเภอละ 1 โรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนควรกำหนดบทบาทหน้าที่ของครูที่เกี่ยวข้อง งานแนะแนวให้ชัดเจน ควรมีการสัมมนาครูแนะแนวในระดับจังหวัดเพื่อปรับปรุงงานแนะแนวอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง และควรจัดให้มีการแนะแนวผู้ปกครองนักเรียนเพื่อความเข้าใจในด้านหลักสูตรการจัดการเรียน การสอนและด้านอื่น ๆ ของโรงเรียน และสอดคล้องกับแนวคิดของนวลอนงก์ วงษ์เพ็ชร (2543 : บทคัดย่อ) ศึกษารูปแบบการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 1 พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดเล็กจัดบริการ แนะแนวในรูปแบบต่างๆ กัน ตามความเหมาะสมกับสภาพและขนาดของโรงเรียนในเรื่องการบริหารงานแนะแนวและการจัดบริการ แนะแนวส่วนใหญ่พบว่าผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียนควรทำความเข้าใจในหลักการให้บริการแนะแนว ควรมีความรู้ในเรื่องของงานแนะแนวอย่างถูกต้อง มีการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานตลอดจนสภาพปัญหาของนักเรียนในโรงเรียน

ดังนั้นขั้นตอนการวางแผนงานแนะแนวแบบมีส่วนร่วม ที่มีความเหมาะสมและเป็นไปได้ พบว่า รายการที่มีปัญหาอันดับสูงสุด คือ การจัดทำแผนการดำเนินงานอย่างชัดเจน นักเรียนและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการวางแผนงานแนะแนว และการวางแผนและมีโครงการเพื่อปฏิบัติงานแนะแนว

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

2. ขั้นตอนการปฏิบัติการแนะแนวแบบมีส่วนร่วม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุทัย โยชน์เมืองไพร (2548 : 205-216) ได้ศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวด้านบุคลิกภาพ โรงเรียนบ้านห้วยทราย อำเภอมะขาม จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า การให้บริการแนะแนวด้านบุคลิกภาพ ของโรงเรียนมีคุณภาพและประสิทธิภาพ สามารถให้บริการสะดวก รวดเร็วเพิ่มมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการคัดกรองและแยกกลุ่มข้อมูลนักเรียนเพื่อการให้บริการด้านต่าง ๆ คือบริการ ให้คำปรึกษา การบริการสารสนเทศเพื่อการพัฒนาบุคลิกภาพ การจัดวางตัวบุคคลเพื่อพัฒนา บุคลิกภาพ รวมไปถึงการบริการติดตามประเมินผลด้านบุคลิกภาพ ซึ่งต้องอาศัยข้อมูลรายบุคคล ที่ผ่านการวิเคราะห์และคัดแยกกลุ่ม สามารถดำเนินการได้เป็นปัจจุบันและสอดคล้องกับงานวิจัย ของจิตติพงษ์ ไพलगกลาง (2547 : 111-112) พบว่า สภาพปัจจุบันการดำเนินงานและปัญหาที่พบ ในการพัฒนางานแนะแนวคือ เจตคติต่อการรับบริการคำปรึกษา นักเรียนไม่สนใจและไม่เห็นความสำคัญของการรับบริการคำปรึกษา สาเหตุเกิดจาก ครูและผู้ปกครองนักเรียน ขาดความรู้ ขาดทักษะความสามารถในการให้คำปรึกษาที่ถูกต้อง และไม่มีห้องบริการให้คำปรึกษา เป็นสัดส่วน จึงประชุมร่วมกัน หากกลยุทธ์ดำเนินการในวงรอบที่ 1 โดยการแนะแนวนักเรียน ตามกรอบการศึกษาค้นคว้า จำนวน 4 ฐาน คือ 1) ฐานการให้คำปรึกษาด้านการเรียน 2) ฐานการให้ คำปรึกษาด้านการศึกษาต่อและอาชีพ 3) ฐานการให้คำปรึกษาด้านส่วนตัวและสังคม 4) ฐานการ จัดบริการแนะแนว และการพัฒนาทักษะการให้คำปรึกษากลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้าทั้ง 2 กลยุทธ์ บรรลุผลการพัฒนา เพราะนักเรียนเข้าใจความถนัดและความสามารถ การตัดสินใจได้ด้วยตนเอง และผู้ร่วมศึกษาค้นคว้ามี่มีความรู้ความเข้าใจและมีทักษะในการให้คำปรึกษาที่ถูกต้อง ส่วนการแนะ แนวผู้ปกครองนักเรียนและการจัดศูนย์แนะแนว ยังไม่บรรลุผลเพราะผู้ปกครองยังขาดทักษะและ ความมั่นใจศูนย์แนะแนวยังขาดสื่อและอุปกรณ์ไม่พร้อมในการให้บริการ และในการดำเนินการ ในวงรอบที่ 2 ใช้กลยุทธ์การแนะแนวการศึกษาต่อสำหรับผู้ปกครองและนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3, 6 และการเยี่ยมบ้านผู้ปกครองนักเรียน ทั้ง 2 กลยุทธ์บรรลุผลเพราะผู้ปกครองและนักเรียน มี ความรู้ ความเข้าใจมีทักษะการให้คำปรึกษาด้านการเรียน การให้คำปรึกษาด้านการศึกษาต่อและ อาชีพ การให้คำปรึกษาด้านส่วนตัวและสังคมมากขึ้น ส่วนกลยุทธ์การจัดศูนย์แนะแนว ยังไม่ บรรลุผลเพราะขาดวัสดุอุปกรณ์และสื่อที่ทันสมัย ซึ่งต้องพัฒนาอย่างต่อเนื่องต่อไป

ดังนั้นขั้นตอนการปฏิบัติการแนะแนวแบบมีส่วนร่วมที่มีความเหมาะสมและเป็นไปได้ พบว่า รายการที่มีปัญหาอันดับสูงสุด คือ โรงเรียนให้การสนับสนุนงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ เอกสารทำงานแนะแนว และผู้บริหารสร้างความตระหนักให้คณะครูเห็นคุณค่าของการแนะแนว

3. ขั้นตอนการติดตาม นิเทศ และประเมินผลและรายงานผลงานแนะแนวแบบมีส่วนร่วม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชนิษฐา บุญศิริเรก (2546 : 60 - 65) ได้วิจัยเกี่ยวกับกระบวนการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

108

การบริหารงานแนะแนวของผู้บริหารโรงเรียนกับความพึงพอใจของครูแนะแนวในสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานจังหวัดนครสวรรค์ ผลการวิจัย พบว่า 1) กระบวนการบริหารงานแนะแนวของผู้บริหาร
โรงเรียนโดยภาพรวม และด้านการสนับสนุน การส่งเสริมและพัฒนา การนิเทศ กำกับ ติดตาม
และการประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านกำหนดนโยบายและการวางแผน อยู่ในระดับ
มาก 2) ความพึงพอใจของครูแนะแนวที่มีต่อกระบวนการบริหารงานแนะแนวของผู้บริหาร
โรงเรียนทั้งภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง 3) กระบวนการบริหารงานแนะแนวของ
ผู้บริหารโรงเรียนกับความพึงพอใจกับความพึงพอใจของครูแนะแนวมีความสัมพันธ์ทางบวกใน
ระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของประสิทธิ์ ภูครองหิน
(2548 : 134-144) พบว่า ผลการพัฒนาครูด้านการจัดกิจกรรมแนะแนวนักเรียน โดยการใช้กลยุทธ์
ทั้ง 4 ประการ ได้แก่ การอบรมปฏิบัติการ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมแนะแนว การ
นิเทศการจัดกิจกรรมแนะแนวการใช้กระบวนการจัดการจัดกิจกรรมแนะแนวนักเรียน ของ
โรงเรียนบ้านยางตลาดวิทยาคารทำให้ครูเข้าใจขอบข่าย การจัดกิจกรรมมีแผนการจัดกิจกรรมแนะ
แนว และสามารถจัดกิจกรรมแนะแนวได้อย่างมีประสิทธิภาพ วัดผลประเมินผลนักเรียนได้อย่าง
เหมาะสมถูกต้องทำให้นักเรียนได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพซึ่งสภาพก่อนการพัฒนาครูผู้จัด
กิจกรรมแนะแนว ครูไม่มีความรู้ ความเข้าใจขอบข่ายเนื้อหาที่ใช้จัดกิจกรรมแนะแนว ไม่มีแผน ไม่
มีการประเมินผลที่ชัดเจน และสอดคล้องกับงานวิจัยของสมาน อุ่นวงศ์ (2548 : 89-90) พบว่า
งานบริการติดตามและประเมินผล ครูไม่ได้ดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม ไม่มีการปรับปรุงและ
พัฒนาทำให้การจัดกิจกรรมด้านการแนะแนวไม่มีเป้าหมาย และสอดคล้องกับงานวิจัยของอุทัย
โยชน์เมืองไพร (2548 : 205-216) พบว่า การให้บริการแนะแนวด้านบุคลิกภาพของโรงเรียนมี
คุณภาพและประสิทธิภาพ สามารถให้บริการสะดวก รวดเร็วเพิ่มมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการคัดกรอง
และแยกกลุ่มข้อมูลนักเรียนเพื่อการให้บริการด้านต่าง ๆ คือ บริการให้คำปรึกษา การบริการ
สารสนเทศเพื่อการพัฒนาบุคลิกภาพ การจัดวางตัวบุคคลเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ รวมไปถึงการ
บริการติดตามประเมินผลด้านบุคลิกภาพ ซึ่งต้องอาศัยข้อมูลรายบุคคลที่ผ่านการวิเคราะห์และคัด
แยกกลุ่ม สามารถดำเนินการได้เป็นปัจจุบัน

ดังนั้นขั้นตอนการติดตาม นิเทศ และประเมินผลและรายงานผลงานแนะแนวแบบมี
ส่วนร่วมที่มีความเหมาะสมและเป็นไปได้ พบว่า รายการที่มีปัญหาอันดับสูงสุด คือ คณะกรรมการ
ติดตามและประเมินผลงานแนะแนวที่ชัดเจน

4. ขั้นตอนการปรับปรุงงานแนะแนวแบบมีส่วนร่วม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ
สถานู ะชอบรัมย์ (2548 : 158-166) พบว่า มีการปรับปรุงการบริหารจัดการสายงานแนะแนว
โดยการกระจายอำนาจ ความรับผิดชอบ คือ มีผู้รับผิดชอบด้านการสำรวจรวบรวมข้อมูลนักเรียน

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

109

เป็นรายบุคคล 1 คน มีผู้รับผิดชอบงานบริการสนเทศ ด้าน การจัดปฐมนิเทศ จัดป้ายนิเทศ เผยแพร่ ข่าวสาร ปัจฉิมนิเทศและควบคุมดูแลการใช้สารสนเทศของที่ปรึกษาและครูประจำวิชา ครูแนะแนว จัดบริการสนเทศนอกห้องเรียนในรูปแบบการประชุมสัมพันธข่าวสาร ครูที่ปรึกษาคำเนินการจัด กิจกรรมแนะแนว ในชั้นเรียนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาให้นักเรียนได้รับข้อมูลด้านการศึกษา อาชีพ และข้อมูลพัฒนาส่วนตัว มีบุคลากรรับผิดชอบบริการให้คำปรึกษา 1 คน มีบุคลากรรับผิดชอบ บริการจัดวางตัวนักเรียน เกี่ยวกับทุนการศึกษา การส่งต่อตัวนักเรียน จำนวน 1 คน มีบุคลากร รับผิดชอบงานบริการติดตามประเมินผลนักเรียน 1 คน โดยทั้งหมด มีการประสานงาน ในการทำงานแบบเป็นทีม และสอดคล้องกับงานวิจัยของบริลล์ (Brill, 2003 : Abstract) ได้ศึกษา การวางแผนของโรงเรียน : การติดตามประเมินผล ความสำเร็จของนักเรียนที่ผ่านมา การ ค้นคว้าวิจัยนี้ศึกษาในเอกสารต่าง ๆ รวมถึงการเปลี่ยนแปลงในด้านเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่มีการ แนะนำให้นักเรียนได้เข้าใจและในแนวทางปฏิบัติให้เรียน การศึกษาต่อให้กับนักเรียนทั้งในเอกสาร วารสารและในอินเทอร์เน็ต ข่าวสารใหม่ ๆ ซึ่งเครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม การสังเกต วิเคราะห์ เอกสารและแบบสอบถาม การวิจัยนี้พบว่า ทฤษฎีต่าง ๆ ของการศึกษานั้น ทำให้เกิดการ เปลี่ยนแปลงซึ่งโรงเรียนจึงต้องนำมาประยุกต์ใช้ในแนวทางปฏิบัติ เพื่อเป็นแนวทางให้กับนักเรียน สิ่งที่จะเป็นผลดี คือทางโรงเรียนจะต้องทำอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เด็กได้เกิดความสนใจ เอาใจใส่ ที่ถูกต้องในการศึกษาต่อเป็นกุญแจสำคัญของโรงเรียนดังนั้น การติดตามผลการเปลี่ยนแปลง ของนักเรียนนั้นถือ เป็นการปรับปรุงการเรียนรู้และแนวทางการแนะนำในรุ่นต่อ ๆ ไป

ดังนั้นขั้นตอนการปรับปรุงงานแนะแนวแบบมีส่วนร่วม ที่มีความเหมาะสมและเป็นไป ได้ พบว่า รายการที่มีปัญหาอันดับสูงสุด คือ การนำผลการติดตามและประเมินผลมาปรับปรุง บริการงานแนะแนว

5. ผลการนำรูปแบบการบริหารงานแนะแนวแบบมีส่วนร่วมไปปฏิบัติในโรงเรียนวัด รางจระเข้ จากการจัดสนทนากลุ่ม ของผู้เกี่ยวข้องทางการศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูที่ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้างานแนะแนว นักเรียน ผู้ปกครอง และกรรมการสถานศึกษามีความพึง พอใจต่อขั้นตอนการวางแผนงานแนะแนวแบบมีส่วนร่วม ทั้ง 12 รายการ ในระดับมาก สอดคล้อง กับแนวคิดของสมชาย นุ่มตุม (2548 : 134-144) ได้ศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนว โรงเรียนบ้านกุดจับ อำเภอกุดจับ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 4 พบว่า ก่อนการ ดำเนินการพัฒนาครูยังขาดความรู้ความเข้าใจ ขั้นตอนในการดำเนินงาน คือ ไม่มีการเก็บรวบรวม ข้อมูลนักเรียนให้เป็นระบบข้อมูลไม่เพียงพอ ขาดการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียน ไม่มีข้อมูลนักเรียนใน การให้คำปรึกษาหลังการดำเนินงานพัฒนาโดยการปฏิบัติการ (Action research) 4 ขั้นตอน ด้วย เครื่องมือและใช้กลยุทธ์การสร้างสายสัมพันธ์ที่ดี (Establish rapport) ครูนาคู่มือไปใช้กับนักเรียน

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

110

แบบมีส่วนร่วม กลยุทธ์การให้เด็กเข้าใจตนเอง (Self understand) การวางแผนการปฏิบัติ และติดตาม ส่งผลให้นักเรียนมีความสนใจ สนุกสนาน เข้าร่วมกิจกรรมเป็นอย่างดีและมาใช้บริการให้คำปรึกษาจากครูมากขึ้น และสอดคล้องกับแนวคิดของวุฒินันต์ กมขุนทด (2548 : 119-125) ได้ศึกษาการพัฒนาบุคลากรด้านการจัดกิจกรรมแนะแนวโรงเรียนบ้านผาแก้ว อำเภอเมืองอุบลราชธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร เขต 1 พบว่า การพัฒนาบุคลากร ด้านการจัดกิจกรรมแนะแนวโรงเรียนบ้านหนองคูผิมทอง ตามกรอบการศึกษา 9 กิจกรรม ประกอบด้วย การรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การให้คำปรึกษา การพัฒนาระบบข้อมูล การประสานงานกับผู้ปกครองการประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในภายนอกสถานศึกษา การจัดกิจกรรมทั้งภายในภายนอกห้องเรียนการจัดบริการต่าง ๆ และการติดตามประเมินผล กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้ามีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมแนะแนวมากขึ้น จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการปฏิบัติงาน จากเดิมที่ไม่มีการจัดกิจกรรมแนะแนว สามารถดำเนินการได้ตามกระบวนการขั้นตอนอย่างครบถ้วนและเป็นระบบ ส่งผลให้นักเรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมคือ สนใจการเรียนมากขึ้น เข้ากิจกรรม ในโรงเรียนมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากผลการดำเนินการวิจัยนำเสนอข้อเสนอแนะที่เป็นการวิจัยไปใช้กับการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษาการพัฒนารูปแบบการบริหารงานแนะแนวแบบมีส่วนร่วม ในโรงเรียนวัดรางจระเข้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา เขต 2 มีข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

1.1 ผลจากการศึกษาการพัฒนารูปแบบการบริหารงานแนะแนวแบบมีส่วนร่วม ในโรงเรียนวัดรางจระเข้ พบว่า ซึ่งสามารถนำไปใช้ได้ทั้ง 4 ขั้นตอน 40 รายการ ได้แก่ ขั้นตอนการวางแผนงานแนะแนวแบบมีส่วนร่วม ขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรมแนะแนวแบบมีส่วนร่วม ขั้นตอนการติดตาม นิเทศ และประเมินผลและรายงานผลงานแนะแนวแบบมีส่วนร่วม ขั้นตอนการปรับปรุงงานแนะแนวแบบมีส่วนร่วม

1.2 ควรมีการพัฒนารูปแบบการบริหารงานแนะแนวแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนวัดรางจระเข้ การนิเทศติดตามผลการปฏิบัติงานแนะแนวอย่างจริงจังและต่อเนื่อง โดยเน้นทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ได้มีส่วนร่วมอย่างกัลยาณมิตร

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

111

1.3 โรงเรียนควรให้ความสำคัญและกำหนดนโยบายแนวทางการปฏิบัติงานแนะแนวให้ชัดเจน และพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจ มีความมั่นใจในการปฏิบัติงาน และพัฒนาพัฒนารูปแบบการบริหารงานแนะแนวแบบมีส่วนร่วมแบบอย่างยั่งยืน โดยเน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลตามศักยภาพให้สามารถตัดสินใจด้วยตนเองในการดำรงชีวิตและอยู่ร่วมในสังคมได้อย่างมีความสุข

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษารั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการบริหารงานแนะแนวแบบมีส่วนร่วมด้านการให้คำปรึกษา แก่นักเรียน โดยเฉพาะนักเรียนกลุ่มเสี่ยง และกลุ่มที่มีปัญหา โดยการจัดทำการศึกษาศึกษารายกรณีเพื่อพัฒนาให้ครูที่ปรึกษาได้มีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน

2.2 ควรมีการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการดำเนินงานแนะแนว โดยการใช้ระบบสารสนเทศเข้ามาช่วยในการพัฒนาระบบงานแนะแนวด้านบริการรวบรวมข้อมูลและรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลในโรงเรียนขนาดใหญ่ เนื่องจากมีนักเรียนเป็นจำนวนมากการปฏิบัติงานของบุคลากรในหน่วยงานต่างๆ ตามความสนใจของผู้เรียนด้วย